

[Jefsen Christensen.]

at hvis disse Foranstaltninger ikke var blevet truffet fra Statens Side med Rentelempelse og dermed i Forbindelse staaende Opretholdelse af Gældsfordringer, vilde Staten have tabt mange, mange flere Penge ved direkte Tvangsauktion eller ved Akkordhandling, end Rentelempelserne og til en vis Grad ogsaa Afdragslempelserne har kostet Staten. Derfor mener jeg, at hele den Rentelempelse, der her har været Tale om, har ikke alene i høj Grad været en Hjælp for det sønderjyske Erhvervsliv, men ogsaa i høj Grad været en klog Foranstaltning for Statens eget Vedkommende.

For mit Vedkommende vil jeg gerne benytte Lejligheden til — jeg har gjort det mange Gange før — at sige, at den sønderjyske Befolkning har betalt efter Evne, hvad der var Mulighed for at betale under de Vilkaar, Erhvervslivet i de sønderjyske Landsdele har haft, og medens den daværende Finansminister i 1934 hævdede, at dette Lovforslag vilde komme til at koste den danske Stat omkring 12 Mill. Kr. om Aaret, har det vist sig, hvad der stemmer godt nok med, hvad jeg hævdede dengang, at Staten fra 1934 til Udgangen af 1945, i samtlige disse Aar har ydet 13,4 Mill. Kr.; saa det er gaaet her som paa saa mange Omraader ogsaa i Nutiden, at Realiteterne har spillet Fantasiens et slemt Puds. Jeg ønsker at sige dette, fordi de særlige Forudsætninger, der var til Stede dengang, kom de mest forgældede erhvervsdrivende til gode og gør det stadig.

Naar det ærede Medlem Hr. Alfred Kristensen ankede over, at der ikke var nævnt anden Begrundelse for Indstillingen denne Gang fra en saa kompetent Forsamling — jeg tager det sidste til Indtægt, idet jeg selv er Formand for Akkordudvalget og Medlem af Laanekassens Bestyrelse — end Betydningen af at opretholde Landbrugslaanene, vil jeg sige, at det er en Lapsus fra Rentelempelsesudvalgets Side, for der er selvfølgelig Tale om alle de i Betragtning kommende Erhverv. Jeg vil mene, at Tingene ligger ikke anderledes, netop under disse særlige Forhold, affødt af den historiske Udvikling paa det økonomiske Omraade i Sønderjylland — Markens Fald, Besætningernes og Ejendommenes stærke Forringelse under Krigen 1914—18 og alt det, der var i Kølvanet hermed —, end at der den Dag i Dag er en Række erhvervsdrivende dernede, som vanskelig vil kunne efterkomme deres Gældsforpligtelser. Der er imidlertid sket det, at man, medens vi havde Akkordlovgivningen, ganske roligt

indefrøs en hel Del af de Tilgodehavender, som Laanekassen for Sønderjylland havde, og som Staten kautionerede for paa andre Felter inden for Finansieringen af det sønderjyske Erhvervsliv; og det har ført med sig, at vi er kommet stadig længere ned med de aarlige Udgifter, idet det sønderjyske Erhvervsliv under de stigende Konjunkturer har kunnet afdrage Hovedparten af den Gældsbyrde, man ikke kunde afdrage i sin Tid ved Akkord. Jeg tror, at der efterhaanden ikke er flere end nogle ganske faa Sparekasser, for hvilke Statens Forpligtelser i Dag spiller nogen som helst Rolle, idet alle Realkreditlaan er indfriet. Der blev nævnt for mig forleden Dag to Sparekasser, men jeg tror ikke, det dækker helt, for der er vist nogle Sparekasser i Likvidation, der er inde under Bestyrelsen for Laanekassen for Sønderjylland for at afvikles.

Jeg havde slet ikke tænkt mig at skulle holde nogen længere Tale ved dette Lovforslags Behandling, idet Lovforslaget kun drejer sig om en direkte Forlængelse, som jeg gik ud fra havde alle Parter Tilslutning. Men jeg maa have Lov til at sige, at jeg forstaar slet ikke det ærede Medlem Hr. Alfred Kristensens Tale om Digelagene. Jeg tror med Bestemthed jeg tør sige, at Digelagenes Forrentningsforpligtelser aldrig har været nedsat til $\frac{1}{4}$ pCt. Derimod har de faaet en Rentelempelse, der en Overgang har været nede paa $1\frac{1}{2}$ pCt., men de har betalt $4\frac{1}{2}$ pCt. som Mindstebeløb, og saa har Resten været Afdrag. Jeg mener, at dette har været en god Konsolideringsbestræbelse fra Statens Side, og det har været en Lettelse for de paagældende Lodsejere, der sorterer under Digelagene. Men jeg vil gerne føje til, at denne Lempelse gjaldt aldeles ikke alene de sønderjyske Landsdele, den gjaldt samtlige Digelag, Ribe- og Darumdiget og hele Vejen op; de er alle kommet i Betragtning i den vanskelige Tid, fordi man fra Statens Side saa det som en Fordel for alle Parter, ogsaa for Statskassen, at vi søgte at faa de størst mulige Afdrag ind, samtidig med at vi beholdt den fulde Ydelse, saa at kun et Minimumsbeløb en Overgang blev Rente og Hovedparten af det fastlagte aarlige Beløb blev Afdrag. Jeg tror, den Side af Sagen har været en meget klog Foranstaltning for alle Parter Vedkommende, og jeg vil gerne gentage, at jeg tror ingen Sinde vi har været nede paa $\frac{1}{4}$ pCt. i Rente. Jeg tror aldrig nogen Sinde vi har været under $1\frac{1}{2}$ pCt. i Rente, og man har, som sagt, hele Tiden betalt den fulde Ydelse, saa at Afdraget har kunnet nedsætte Gældsbyrden. Hvad jeg vil slaa